

העמקה תיאורטית-הילי נובק

פרויקט הגמר שלי עוסק בשחזור יצירות אמנות קלאסיות דרך צילום עכשווי בטבע תוך התמקדות בנשים. הרעיון נוצר מתוך אהבה לטבע ורצון להדגיש נשיות בפרויקט הגמר שלי. לאורך ההיסטוריה, דמות האישה באמנות הופיעה באינספור דרכים וכיון בכוונתי לבחון מחדש את הדימויים הללו, ולתת להם פרשנות מודרנית שבה נשים מוצגות בעוצמתן, בחופשיותן ובהרמוניה עם הטבע. דרך הצילום, רציתי "להחיות" מחדש את הדמויות האלו ולתת להן פרשנות עכשווית, אישית ונקייה. בחרתי לעשות זאת על ידי צילום נשים מודרניות, לבוש לבן וסביבות טבעיות – מתוך מטרה ליצור חיבור עמוק בין העבר לבין ההווה, בין המסורתי לבין האותנטי.

בחרתי לצלם בטבע כי בעיניי, הסביבה הפתוחה – ים, יערות, שדות והרים – מחברת אותנו לעצמנו ולמקור. הטבע משרה תחושת שקט, אמת, ופשטות שמאפשרת לדמויות המצולמות להיות נוכחות בצורה מלאה. הטבע מסמל זרימה, שינוי והתחדשות – בדיוק כפי שנשים לאורך ההיסטוריה לקחו חלק בשינוי חברתי ותרבותי. בסביבה זו אני יכולה להציג את המצולמות שלי כשהן חופשיות, בלתי תלויות ומלאות חיים. אני רוצה שהצילומים ישדרו לא רק יופי, אלא גם עוצמה פנימית, שקט וכוח שמגיע מתוך החיבור לטבע. מספר מחקרים מראים שהקשר בין האדם לטבע הוא דבר על טבעי, וזהו קשר אינו מוסבר של חופש-לדוגמה, מחקרים הראו כי בילוי בטבע יכול להפחית מתח, חרדה ודיכאון, ולשפר את מצב הרוח ותחושת הרווחה הכללית. בנוסף, שהייה בטבע מעודדת יצירתיות ומגבירה את תחושת החיבור וההערכה העצמית, גורמת לשלווה וחופש (ד"ר ליה נאור, 2019). אני בוחרת לצלם בשעות מסוימות של היום, תוך שימוש באור טבעי ורפלקטורים, כדי להדגיש את האור הרך והטבעי שמזכיר גם את הציורים קלאסיים.

הלבוש הלבן נבחר מתוך רצון לשמור על ניקיון ויזואלי ולחזק את תחושת הפשטות, הטוהר והחיבור הרגשי של הדמות לסביבה. בנוסף, דרך הלבוש הלבן והרקע הניטרלי אני יוצרת שפה לפרויקט שלי- לכל תמונה עולם שלם מאחוריה, אם זה תקופה, סגנון או אפילו תאורה. דרך החלטות אלו הצלחתי ליצור מכנה משותף לתמונות שלי והרגשה של חיבור. בצילומים שלי אני משלבת בין זוויות שמדגישות את הסביבה והנוף, לבין זוויות שמאפשרות להבליט את ההבעה, את הגוף ואת הקשר בין הדמות לרקע. אני שואפת ליצור תחושה של הרמוניה בין הדמות לבין הנוף, אך גם לשמור על כך שהדמות תעמוד במרכז, תבלוט, ותישא את הסיפור.

הז'אנר שבחרתי בו הוא צילום מבויים, ז'אנר שמבוסס על תכנון של כל פריים – הרקע, התאורה, הקומפוזיציה, הפוזיציה של הדמות והמשמעות מאחורי הצילום. צילום מבויים מאפשר לי להתייחס לכל אלמנט בצילום כאל חלק מתמונה מתוכננת, כמעט כמו ציור, ובכך הוא מתאים מאוד לרעיון של שחזור יצירות אמנות.

המסר שאני רוצה להעביר בפרויקט הוא כפול: מצד אחד, יש כאן מחווה ליופי הנשי הקלאסי – זה שצויר במשך מאות שנים; ומצד שני, יש כאן אמירה על העצמה נשית עכשווית, כזו שמציבה את האישה במרכז, בתוך עולם פתוח וטבעי, מחוברת לעצמה ולסביבה. כמו שהטבע מחבר אותנו למקורות, כך גם הדימויים שאני יוצרת מחברים בין הישן לחדש, ומציעים מבט מחדש, רגיש וחופשי על הגוף, הזהות והעוצמה הנשית.

דיוויד לה שאפל -

דיוויד לה שאפל נולד ב-11 במרץ 1963 בהרטפורד, קונטיקט, ארצות הברית. הוא צלם ואמן רב-תחומי שהתפרסם בעיקר בזכות סגנונו הייחודי בצילום אמנותי ופרסומי. הקריירה שלו החלה בשנות ה-80 כאשר צילומיו הראשונים הוצגו בגלריות בניו יורק. בהמשך הפך לאחד הצלמים המשפיעים ביותר בעולם האופנה והפרסום, תוך עבודה עם מגזינים מובילים.

דיוויד לה שאפל נודע בשיתופי פעולה עם מפורסמים מהמוכרים בעולם, בהם מדונה, ליידי גאגא, מייקל ג'קסון וקניה ווסט. מלבד עבודתו המסחרית, הוא עסק גם בצילום אמנותי וניסה לבחון באמצעותו סוגיות חברתיות, דתיות ופוליטיות. הדימויים שלו מלאי צבע, תיאטרליים ולעיתים קרובות נראים כמו סצנות מסרטים או מחזות זמר. השפעתו חורגת מתחום הצילום ומורגשת גם בעולם האמנות העכשווית.. והתרבות הפופולרית.

לה שאפל פועל בד'אנר של צילום פופ-ארט, סוריאליזם וצילום מבויים. עבודותיו מאופיינות באסתטיקה תיאטרלית, קומפוזיציות מורכבות ושימוש דרמטי בצבע. הוא משלב סמלים דתיים, אייקונים בעלי תרבויות שונות ואלמנטים כדי לייצר אמירה על החברה העכשווית

הקשר לפרויקט הגמר-

פרויקט הגמר שלי עוסק ביצירות אמנות ישנות, ובוחן כיצד ניתן להעניק להן פרשנות חדשה באמצעות צילום עכשווי על ידי כל מיני אלמנטים. דיוויד לה שאפל מצטיין בדיוק בגישה זו – הוא לוקח דימויים קלאסיים ומעניק להם פרשנות מודרנית תוך שימוש בצבעים עזים וקומפוזיציות דרמטיות

ניתוח תמונות:

1. "EARTH CELEBRATION"

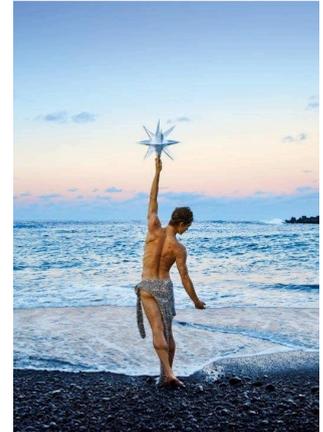
בתמונה שאנחנו רואים, עומדת אישה על סלעים מול הים, כשהיא לובשת שמלה אדומה-צהובה שמזכירה אש או להבה. על הראש שלה יש כתר גדול בצורת שמזכירה קרני שמש. מאחורי הדמות – שמיים כחולים עמוקים וים רגוע, שמקיפים אותה מכל עבר. הדמות עומדת בדיוק באמצע התמונה, עם ידיים פתוחות לצדדים, בתנוחה שמרגישה מלאת ביטחון, כאילו היא שולטת בסביבה. הכל בתמונה מאוד חד וברור גם הדמות וגם הרקע – מה שיוצר תחושת שלמות, כאילו היא ממש שייכת לנוף אבל גם בולטת עליו. יש אור חזק על הפנים ועל הגוף, ככל הנראה אור מלאכותי,

שמחזק את הברק של השמלה ואת הזהב שעל הראש. הצבעים בתמונה מאוד בולטים – כחול חזק בשמיים ובים, אדום וצהוב בולטים בשמלה. התמונה נראת שצולמה בעומק שדה מלא מכיוון שרואים את הרקע הצורה ברורה, המהירות תריס גבוהה יחסית מכיוון שהיה צריך להקפיד את התמונה בשביל שהאלמנטים הנמצאים בתזוזה לא יימרחו.

2. "REALIZE"

בתמונה, עומד גבר יחף על שפת ים, עם הגב למצלמה, כשהוא אוחז בידו הימנית כוכב גדול וכסוף שמכוון כלפי מעלה – כמו מצפן או סמל של תקווה. הוא לובש בד כסוף שמונח סביב מותניו ונראה כאילו עשוי מחומר מבריק, המזכיר שריון או בגד חגיגי. הרקע מורכב משמיים בגוונים שקיעה – תכלת, ורוד וכתום עדין וים שנשבר על החוף. הדמות ממוקמת במרכז התמונה, כך שהעין נמשכת אליה מיד. ככל הנראה ששולב כאן אור מלאכותי מכיוון שבשעת השקיעה האור הטבעי לא חזק במיוחד. בתמונה גם הדמות וגם הרקע ברורים לגמרי מה שמעיד על שימוש בעומק שדה רחב. בנוסף, הים קפוא וגם הדמות לא זזה מה שאומר על מהירות תריס גבוהה.

3. "CARE"

כחלק מהסדרה שצולמה בהוואי, באים לחגוג את כוחו ויופיו של הטבע, לרתום אותו לפעולה ולהניע כל אחד מאתנו לפעול באפן אישי למען הגנת הסביבה. לה שאפל, בחן את הנושא על ידי הצגת סיפור סמלי בו האלמנטים הקלאסיים – אש, מים, אדמה ואוויר – נפגשים בנוכחות האדם בתרחישים סוריאליסטיים מרתקים. התמונה צולמה ככל הנראה גם בשילוב של אור חיצוני. התמונה צולמה במהירות תריס גבוהה מכיוון שהתמונה קפואה והמים עומדים.

עדי נס -

עדי נס נולד בשנת 1966 בקריית גת, ישראל. הוא אחד הצלמים המשפיעים והבולטים ביותר בישראל, אשר זכה להכרה בינלאומית בזכות צילומיו המבוימים והטעונים רגשית. נס למד צילום בבית הספר לאמנות "בצלאל" בירושלים, שם פיתח את שפתו הוויזואלית הייחודית, המשלבת בין צילום, ציור וקולנוע. עבודותיו מציגות נושאים של מגדר, זהות, גבריות, צבאיות ומעמדות חברתיים, והן עוסקות בתרבות הישראלית תוך שימוש במוטיבים ובקומפוזיציות הלקוחים מעולם האמנות הקלאסית. עדי נס פועל בז'אנר הצילום המבויים, תחום השואב השראה מעולם הקולנוע והתיאטרון. בעבודותיו הוא מתכנן בקפידה כל פרט, החל מהקומפוזיציה והתאורה ועד להבעות הפנים ולבחירת הלבוש של המצולמים. סגנונו מושפע עמוקות מציורי הרנסנס והבארוק, והדימויים שלו מזכירים לעיתים קרובות יצירות של ציירים כמו קאראווג'יו, רמברנדט ולאונרדו דה וינצ'י. נס משתמש באור וצל ליצירת עומק דרמטי בתמונותיו, והוא מרבה להציג את הדמויות בתנוחות המזכירות סצנות מהתנ"ך והמיתולוגיה היוונית.

הקשר של עדי נס לנושא פרויקט הגמר -

נושא פרויקט הגמר שלי עוסק בצילום מחודש של יצירות אמנות ישנות, תוך מתן פרשנות מודרנית ורלוונטית לתקופתנו. נס עוסק רבות בשיח בין עבר להווה, והוא מרבה לשאוב השראה מציורים קלאסיים וליצור דימויים שמזכירים יצירות של ציירים מהרנסנס והבארוק. אחת הדוגמאות הבולטות לקשר הזה היא היצירה "הסעודה האחרונה", אשר מתכתבת ישירות עם הציור המפורסם של לאונרדו דה וינצ'י. ביצירה זו, נס משחזר את סצנת הסעודה האחרונה, אך במקום ישו ושליחיו מופיעים חיילים ישראלים, מה שמעניק לתמונה משמעות חדשה ורלוונטית. הדימוי הזה מעלה שאלות על הקרבה, חברות, מלחמה וההשלכות הנפשיות של השירות הצבאי, וממחיש כיצד ניתן להשתמש באמנות קלאסית ככלי לביקורת חברתית.

ניתוח שלושה צילומים:

1. "הסעודה האחרונה" – בעבודה זו נס משחזר את ציורו המפורסם של לאונרדו דה

וינצ'י, אך במקום דמויות תנ"כיות הוא מציב חיילים ישראלים, היושבים סביב שולחן פשוט בצריף צבאי. האור הרך והחלוקה הקומפוזיציונית מייצרים תחושה של קדושה, אך בו בזמן, הדמויות נראות מותשות, מה שמעניק

לתמונה אווירה של שבריריות וכאב. התמונה צולמה בעומק שדה מלא - כלומר צמצם נמוך מכיוון שרואים בבירור גם את הרקע של התמונה, בעדשה רחבה ובנוסף גם במהירות תריס גבוהה כדי שלא תמרח התמונה.

2. "דיוקן חייל" – צילום זה מתמקד בחייל צעיר המצולם בתנוחה המזכירה דיוקנאות קלאסיים. הפנים הרכות והתאורה הדרמטית יוצרים ניגוד מעניין בין העוצמה הצבאית לבין הפגיעות האישית של החייל. התמונה מדגישה את המתח שבין האדם למערכת הצבאית שבתוכה הוא פועל. בתמונה קיימת תיאורה חיצונית, לא ידוע מהו עומק השדה בתמונה - אך אין לו המון חשיבות מכיוון החושך ברקע. התמונה ככל הנראה צולמה במהירות תריס גבוהה על מנת לקלוט את תנוחתו של החייל ללא בעיות.

3. "רות ונעמי" – סדרה זו בשם - "סיפורי התנ"ך", מציגה 14 צילומים גדולים שמשחזרים סצנות מפתח מהתנ"ך. את גיבוריו - קין, הבל, יעקב ועשיו, שאול ושמואל, רות, נעמי ואחרים - מגלמים שחקנים לא מקצועיים. כל סצנה נבנתה וצולמה כמו סט קולנועי, כולל צוות וציוד מקצועיים, תאורה מלאכותית מדויקת. בתמונה מוצגות שתי דמויות המוארות בתאורה הנראת טבעית, ככל הנראה הצמצם גבוה מכיוון שהרקע מאחורה נראה מטושטש והפוקוס נמצא על הדמויות.

אומן נוסף - השיר Mine Beyoncé

בקליפ לשיר Mine בבימויו של פייר דבושייר מ-2013, בו שיתפה פעולה עם דרייק, ביונסה מערסלת דמות בצורה שמצטטת את פסל הפייטה של מיכלאנג'לו מ-1499. פסל השיש שבוותיקן מתאר סצנה מהברית החדשה בה מריה הקדושה מערסלת את גופת ישו בנה לאחר שהורד מן הצלב. משמעות המילה האיטלקית פייטה (Pietà) היא "חמלה" או "רחמים", ודימוי זה הוא סמל לחמלה אמהית, אבל ואובדן. זהו מוטיב חוזר בתולדות האמנות, שמופיע בין השאר גם בגרניקה של פבלו פיקאסו מ-1937. הבחירה בדימוי בקליפ מתכתבת עם מילות השיר שמתייחסות להפלה שעברה ביונסה, ואובדן הילד של ביונסה מתורגם חזותית לסמל הפייטה הנודע, ספציפית בגרסת מיכלאנג'לו, בו מריה מתאבלת על ישו.

בפרוייקט שלי, בדומה לביונסה, לקחתי השראה מיצירות אומנות שונות ושחזרתי את זה מהנקודת מבט שלי, בצורה חדשנית ועכשווית. בקליפ ביונסה בוחרת לעשות זאת על מנת להעביר מסר מסוים, במקרה שלה העברת ההרגשה על ההפלה שהיא עברה. אני בוחרת להביא את התמונות שלי למקום של באמת העצמה נשית, חופש ושחרור.

בבילוגרפיה -

<https://spirit.haifa.ac.il/2021/06/11/המרכיב-הסודי-ביחסים-שבין-האדם-לטבע-דר11>

השיר <https://youtu.be/IDvu1ehPq0g?si=vQqO8FPHRHt6zt3D> mine

<https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3378805,00.html>

[לייף-סטייל/המניפסט-של-לה-שאפל-בשנת-2020-כולנו-נרתמי/](https://www.legit.co.il/המניפסט-של-לה-שאפל-בשנת-2020-כולנו-נרתמי/)
[ל-מ/](#)